

ПРОФІЛАКТИКА БУЛІНГУ НА ТЕРИТОРІЇ ЗАКЛАДУ

Булінг (цькування) – це діяння (дія або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого

Булінг (цькування) відрізняється від сварки такими ознаками:

- ✓ систематичність (повторюваність) діяння (дії або бездіяльності);
- ✓ умисні дії (злий умисел);
- ✓ владний дисбаланс між кривдником і потерпілим ;
- ✓ відсутнє розкаяння у кривдника.

Булінг (цькування) проявляється через різні форми насильства, які вчиняються систематично по відношенню до однієї і тієї ж особи.

Фізичне насильство	штовхання, зачіпання, підніжки, бійки, стусани, ляпаси, удари та інші дії, які завдають біль і тілесні ушкодження
Психологічне насильство	образи, поширення неправдивих чуток, глузування, залякування, ізоляція, ігнорування, бойкот, відмова від спілкування, погрози, маніпуляції, шантаж тощо
Економічне насильство	дрібні крадіжки, пошкодження або знищення особистих речей, вимагання грошей, їжі тощо
Сексуальне насильство	образливі жести, висловлювання, прізвиська, жарти, погрози, поширення чуток, обмацування сексуального (інтимного) характеру та/або змісту тощо

Кібербулінг - здійснення насильницьких дій за допомогою сучасних електронних технологій , що може проявлятися у вигляді:

перепалки, або флеймінг	обмін короткими гнівними репліками в чатах, форумах, дискусійних групах тощо
нападки	повторювані образливі СМС-повідомлення, в меседжери, постійні дзвінки тощо
обмовляння	розповсюдження принизливої неправдивої інформації через текстові повідомлення, фото, відео з використанням засобів електронного зв'язку
самозванство	перевтілення в певну особу, використовуючи її акаунт в соціальних мережах, блогах, пошті, системі миттєвих повідомлень тощо
ошуканство	видурювання конфіденційної інформації (текстів, фото, відео) та її передача в Інтернеті або поштою тим, кому вона не призначалась
сталкінг або кіберпереслідування	дії з прихованого вистежування, зазвичай зроблені нишком, анонімно, з метою нанесення психологічної або фізичної шкоди
хепіслеппінг	знімання на відео реальних нападів з метою їх поширення в інтернет мережі
кібергрумінг	використання інтернет-спілкування для подальшого вчинення дитиною певних дій, зокрема використання її у сексуальних цілях або доведення до самогубства («спільноти смерті»)

Учасники булінгу

ЗАПАМ'ЯТАЙ!

Якщо ти став жертвою або спостерігачем булінгу:

- ✓ не ігноруй факт насилля ;
- ✓ терміново повідомляй вчителя про ситуацію, що склалася і вимагай дій щодо припинення цькування.
- ✓

ЯК ПОПЕРЕДИТИ БУЛІНГ

- ✓ дотримуйся правил поведінки та Статуту закладу;
- ✓ керуйся у поведінці нормами ділового етикету, поважай інших людей, не порушуй їх права
- ✓ не вживай у мовленні слова та вирази, що можуть бути розцінені іншою людиною як загроза або приниження;
- ✓ не дозволяй іншим принижувати тебе й інших людей (слова/дії);
- ✓ вчись правильно реагувати в критичній ситуації:
 - ігноруй кривдника;
 - використовуй гумор;
 - стримуй гнів і злість;
 - не вступай у бійку.
- ✓ **НЕ СОРОМСЯ ЗВЕРТАТИСЯ ДО ЛЮДЕЙ, ЯКИМ ДОВІРЯЄШ** (вчителя, класного керівника, психолога, соціального педагога, директора чи його заступників, батьків) Головна мета - зупинення неправомірних дій учасників освітнього процесу;
- ✓ у разі кризових ситуацій звертайся на **телефони довіри**:
 - *Дитяча лінія* 116 111 або 0 800 500 225 (з 12.00 до 16.00);
 - *Гаряча телефонна лінія щодо булінгу* 116 000;
 - *Гаряча лінія з питань запобігання з попередження домашнього насильства, торгівлі людьми та гендерної дискримінації* 116 123 або 0 800 500 335;
 - *Уповноважений Верховної Ради з прав людини* 0 800 50 17 20;
 - *Уповноважений Президента України з прав дитини* 044 255 76 75;
 - *Центр надання безоплатної правової допомоги* 0 800 213 103.
- ✓ **У разі факту цькування (булінгу) ви маєте терміново повідомити про неправомірний випадок директора закладу.**

Порядок розгляду заяв /звернень про випадки булінгу (цькування) в закладі

1. Відповідно до усного звернення чи письмової заяви директор видає наказ про створення комісії з розгляду випадків булінгу на території закладу.
2. До складу такої комісії входять члени координаційної ради закладу: педагогічні працівники, психолог, соціальний педагог, класний керівник та батьки постраждалого, батьки кривдника (булера) .
3. Якщо Комісія визнала, що це був булінг (цькування), а не одноразовий конфлікт чи сварка, директор повідомляє уповноважені підрозділи органів Національної поліції України (ювенальну превенцію) та Службу у справах дітей про факт булінгу (цькування) у закладі для подальшого розслідування.
4. Батьки постраждалої особи мають право одразу звернутись до органів Національної поліції України із заявою про неправомірний випадок проти їх дитини.

Адміністративна відповідальність

У разі доведення факту булінгу кривдник муситиме сплатити штраф від 50 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (від 850 до 1700 грн) або виконувати громадські роботи протягом 20-40 годин.

Якщо ж булінг вчиняється групою осіб або повторно протягом року, то кривдник/-и сплачуватимуть від 100 до 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (від 1700 до 3400 грн) або виконуватиме/-уть громадські роботи протягом 40-60 годин.

Якщо булінг вчиняє неповнолітня (до 18 років) або малолітня (до 14 років) особа, то за неї платитимуть штраф і виконуватимуть громадські роботи батьки або особи, які їх замінюють.

Керівник закладу муситиме заплатити штраф, **якщо не повідомить поліції про випадки цькування когось з учнів (від 850 до 1700 грн)** або ж виконати **виправні роботи строком до одного місяця з відрахуванням до 20% заробітку.**

**ЗУПИНИМО
БУЛІНГ
РАЗОМ!**

Безпечна поведінка у цифровому середовищі

Цифрове середовище, зокрема мережа Інтернет, сьогодні є не лише важливим джерелом інформації, але і способом комунікації. Зауважуємо, що *право кожного на безпеку та захист є базовим та поширюється на її життєдіяльність як онлайн, так і оф-лайн*. Разом з тим, не кожен в Україні володіє достатнім рівнем знань щодо існуючих ризиків в цифровому середовищі та навичками безпечної поведінки в цифровому просторі.

Комунікація у віртуальному просторі має свої особливості. Так, інформаційно-комунікаційні технології є важливим інструментом у житті під час здобуття освіти, соціалізації, самореалізації. Водночас, *безконтрольне та безвідповідальне їх*

використання містить ризики для здоров'я, розвитку та благополуччя людей, зокрема:

- **контактні ризики** (експлуатації та зловживання, домагання для сексуальних цілей, онлайн-вербування дітей для вчинення злочинів, участь у екстремістських політичних чи релігійних рухах або для цілей торгівлі людьми);
- **ризики контенту** (принизливе та стереотипне зображення надмірної сексуалізації дітей; зображення та популяризація насильства та нанесення собі ушкоджень; принизливі, дискримінаційні або расистські вирази або заклик до такої поведінки; реклама, контент для дорослих);
- **ризики поведінки** (залякування, переслідування та інші форми утисків, розповсюдження без отримання згоди зображень, шантаж, висловлювання ненависті, хакерство, азартні ігри, незаконне завантаження або інші порушення прав інтелектуальної власності, комерційна експлуатація);
- **ризики для здоров'я** (надмірне використання призводить до позбавлення сну та фізичної шкода).
Всі перераховані вище ризики не є вичерпними, постійно оновлюються та здатні негативно вплинути на фізичне, емоційне та психологічне благополуччя людини.

Безпечна поведінка в цифровому середовищі включає в себе сукупність знань, умінь та цінностей щодо:

- 1) прав людей (зокрема права в цифровому середовищі);
- 2) електронної участі (участь у прийнятті рішень);
- 3) збереження здоров'я під час роботи з цифровими пристроями;
- 4) механізмів захисту прав, що порушуються в Інтернеті, а також способів отримати допомогу

У разі якщо Ви стали жертвою будь-яких проявів насильства чи експлуатації в родині, суспільстві, вербування чи маніпуляцій в цифровому просторі, варто одразу звернутись до **Національної поліції України** та надіслати повідомлення про правопорушення до департаменту **кіберполіції Національної поліції України** (цілодобово)

Психологічну допомогу та підтримку можна отримати за номерами телефонів:

1) Національна гаряча лінія з питань протидії насильству та захисту прав дитини (Пн – Пт з 12:00 до 16:00):

- **0 800 500 225** (безкоштовно зі стаціонарних);

- **16 111 (безкоштовно з мобільних).**

2) онлайн консультація для підлітків в Teenergizer.

3) чат-бот у Telegram і Viber допоможе дізнатись, куди звертатись за допомогою.